

vanje
ali
svatbine navade in napitnice
z
godčevskim katekizmom,
in za
„larmo“
basnjive pesmi in šaljivi govori.

Nabral v Celjskem okrožji
Lovro Stepišnik
v Slovenski Bistrici.

Ves predelan in pomnožen tretji natis.

Maribor 1888.

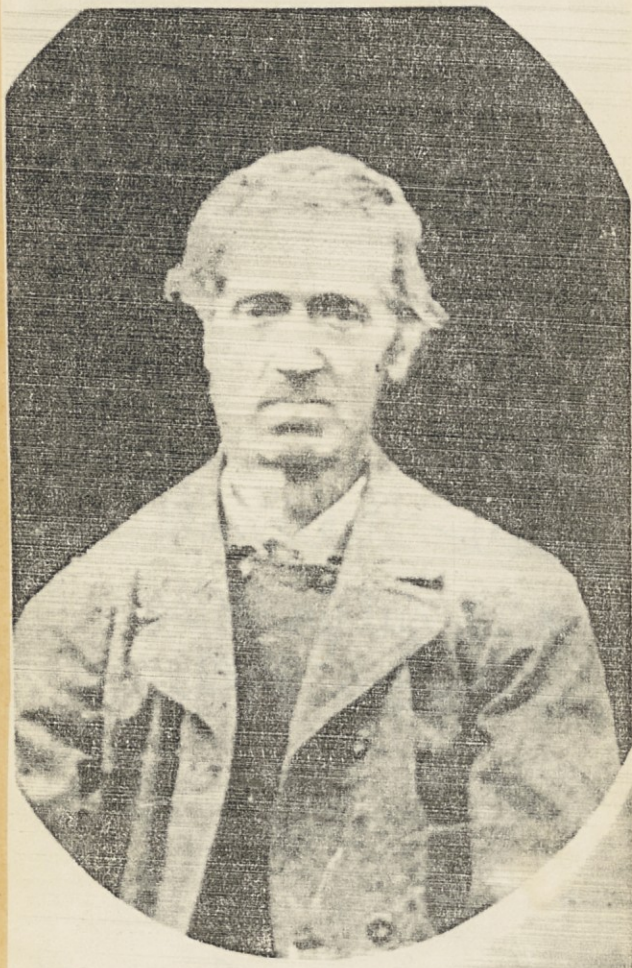
Tisk in zaloga tiskarne sv. Cirila.

P. 25. 5. 47 No.

9623

AIX

Ženitovanje
ali
svatbine navade in napitnice
z
godčevskim katekizmom,
in za
„larmo“
basnjive pesmi in šaljivi govori.

Nabral v Celjskem okrožji
Lovro Stepišnik
v Slovenski Bistrici.

Ves predelan in pomnožen tretji natis.

Maribor 1888.

Tisk tiskarne sv. Cirila.

R 3553

49623

D. 27. IV. 1934 dr. M. Kovarčič

Ženitev kedaj in sedaj.

Kakor nam sv. pismo stare zaveze priča, je ženitev tako stara kot človeštvo, namreč — ko je Bog človeka (Adama) vstvaril, je tudi iz njegovega (moževega) rebra ženo Evo (Havo — mati vseh živih, Išo — moževko,) storil — in nju je po takem sam Bog poročil.

Dogodivščine starih časov nam dokazujejo, da so naši praočetje imeli v času predkristjanskem, tedaj, ko so še ajdje bili, le staroste in župane in ti slovesno v pričo zbranih sosesčanov in okoličanov pod slovensko lipo zaročevali in poročevali. Navadno so poročali s tem, da sta si ženin in nevesta v roke segla. Tedaj vzame starosta slovensko majolko z vinom napolnjeno, ter jo povzdigne, da nazdravi z njo bogovom, ženinu in nevesti, starišem itd. in polije ženinu in nevesti sprijete roke, rekoč: „Kader se bode to razlito vino pobralo, tedaj bode ta poroka razdrta, in kar

sem jaz poročal, naj storé naši mogočni bogovi veljavno in obdarijo z vsem blagostvom“.

V nekaterih krajih, še v starodavnih ajdovskih časih, če sta se fant in dekle seznanila, prišel je fant, na konji jezdeč, na dom deklice, posadil jo je na konja k sebi in odjahala sta skrivoma brez vedenja njenih starišev. Če ravno so potlej stariši izvedeli za svojo hčer, niso imeli več pravice, vzeti je nazaj domov. Iz te navade so znabiti začeli imenovati dekle, katero se moži: nevesto — in je po takem to, kar nezvesta(?).

Ob času pa, ko so Slovenci bili pokristjanjeni, opustili so se obredi stari, kako poročati in za gostovanje svatov. Njim je bila njih najsvetejša žival konj, — njegovo meso pa so na gostijah jedli pečeno in kuhano.

Pokristjanjeni Slovenci so se po poročilu sv. pisma ravnali, ter so smeli le duhovni poročati.

Kadar se mladenči hočejo ženiti, pošljejo kakega zgovornega moža. navadno v sredo ali soboto zgodaj v jutru svatovat. Ko v hišo stopi, pozdravi domače

s starim krščanskim pozdravljenjem rekoč: „Hvaljen bodi Jezus Kristus; dobro jutro vam Bog daj! Oglasil sem se danes pri vas. Zvedel sem namreč, da imate prodati rumeno pšenico pa pitane voličke. Bomo se o teh rečeh nekoliko pogovarjali in če je mogoče in nam vsem povoljno, tudi porazumeli“. Potem skuša izvedeti od starišev ali oskrbnikov nevestinih in tudi od nje, ali jim je po volji, da bi se deklica prostovoljno zaročila z imenovanim mladenčem.

Če dobi povoljni odgovor, pride ta mož (starašina) pozneje z ženinom, da se porazumejo in zaroko obhajajo, kar se navadno pozno zvečer zgodi. Ko si ženin in nevesta sežeta v roke, jima starašina v znamenje stanovitnosti vina po rokah polije govoreč: „Bog daj srečo“. Zvunaj pod oknom pa fanti po trikrat zajuckajo.

Potem delajo priprave za gostovanje in grejo k notarju juterne delat. Ko nastopi predvečer poroke, pridejo godci na dom ženina, in — če je mogoče — tudi neveste, da zagodejo „vencev plet“.

Pričetni red.

V domu ženina. .

Ko omenjeno zgodno jutro pride mož (starašina), pozdravi s starim krščanskim pozdravom, rekoč: „Hvaljen bodi Jezus Kristus! Dobro jutro nam Bog daj! Podal sem se danes v Božjem imenu k vam, kakor je bil nekdaž v Tobijevo hišo sv. arhangelj Rafael od Boga poslan, za to, ker sta bila stari in mladi Tobija ljuba Bogu in poštenim ljudem. Ko je sv. arhangelj Rafael k Tobijema prišel, jima je razodel povelje Božje ter se je mladi Tobija s sv. arhangeljem Rafaelom podal na pot; stari Tobija pa je svojega sina v imenu Božjem blagoslovil, naj imata srečen pot — in naj jima vse srečno izide.

Tako tudi vi, oče (mati), pokropite z blagoslovljeno vodo, blagrujte svojega sina, da bo imel srečen pot in srečno doseže, kar si je namenil. Ti pa, brhki mladenič, če ti Bog da življenje in zdravje mnogo let na tem svetu, znaš s svojim marljivim, brihtnim, poštenim in značajnim obnašanjem biti ljubej

Božji, čast domovine in okraja, srečen na tem in na onem svetu.

Poprej ko se iz te hiše na pot podamo, zahvali se svojim dobrosrčnim starišem za vse prejete dobrote in prosijo jih še odpuščanja, če si jih kedaj razžalil, poljubi jim lice in roko, s katero so ti v tvoji nežni mladosti stregli.“

Potem se podasta s svojim društvom na pot, in ko prideta do doma neveste, začne starašina klicati, ker najde hišo, kjer biva nevesta, zaprto.

Klic.

Hvaljen bodi Jezus Kristus! dobro jutro nam vsem Bog daj! Mi smo danes pred zoro ustali, pobožno se pokrižali, pomolili in se ob odhodu z blagoslovljeno vodo pokropili. Na to pa smo se na ta „božji pot“ podali, naj počastimo patrona naše župnijske cerkve.

Jaz sem pa prišel s to svojo družinjo pred vrata vaše poštene hiše, kakor nekdam Mozes „vojvod“ z Izraelci do Rudečega morja. Ko je Faraonu in

egiptovski vojski še o pravem času z Izraelci ušel, udaril je na Božje povelje po Rudečem morji. Morje se je razdvojilo in Izraelci so suhih nog čudežno skoz globočine na drugo stran morja prišli. Tako tudi jaz s to romarsko palico potrkam

Prvič.

(Godci v prvič zagodejo.)

Ko je bil Mozes z Izraelci na drugi strani Rudečega morja v divji puščavi, kjer ni druga videti, kakor kamenje in pesek, zato mu je bilo premisliti, kaj bo za živež tolikemu ljudstvu. Izprosila pa sta Mozes in Aron od Boga „mano“ z nebes in ko je huda žeja nastala, udaril je Mozes s svojo čudežno palico po suhi skali in zdrava voda je iz skale privrela, da je je bilo dosti za ljudstvo in živali.

Tako tudi jaz s to romarsko palico potrkam

Drugič.

(Godci zagodejo.)

Ko vas nič ne gane vse moje govorjenje iz časov Mojzesa, kakor sem že spominjal v pričetku, zato še zdaj

nekoliko omenjam, kako je sv. arhangelj Rafael mladega Tobija vodil skoz strašne puščave in črez deroče reke. Iz ene je velikansko ribo ujel in na arhangeljevo povelje ribji žolč domu donesel, s katerim je svojemu slepemu očetu zopet pogled odprl. Oskrbel je tudi sv. angelj Rafael, da je iz daljne dežele od svojega sorodnika pripeljal bogoljubno Saro za svojo ženo z dolžnim pismom; to vse je oskrbel sv. arhangelj Rafael na božje povelje.

Omenjam tudi, da ima znabiti ta mladenič paličico, katera je sv. Jožefu pred poroko s sv. Devico Marijo ozele-nela in so lilijini cveti iz nje zrastle, zato potrkam s to paličico

Tretjič.

(Godci zagodejo.)

Potem notranji starašina govori: Dobro se spominjate pobožnih, čudežnih dogodeb iz sv. pisma v starih časih, vendar pa bi rad za pravo vedel, s kakšnim namenom se danes glasite in mudite pri nas? Zunanji starašina od-

govori: Kedaj je sv. Jožef srečen bil, ko ga je sam Bog s tem počastil, da mu je na čudni način paličica ozelenela in kot nedolžna lilija razcvetela v znamenje, da je bil izvoljen. naj postane čestitljiv mož preblažene Marije Device, in rednik samega Sina božjega.

Iz enacega uzroka sva se tudi midva s tem mladeničem danes tukaj oglasila, kajti gotovo je ta mladenič res videl pred 14 dnevi v vašem vrtu dosti zalih rožic, žlahtnega duha, vseh lepih čednosti ter si je ponižno vijolico ta naš mladenič izvolil, prvič za pošteno tovaršico, drugič za ključarico in pošteno gospodarico in zaročeno zakonsko ženo. V teh besedah smo vam vse vestno in odkritosrčno povedali, vse uzroke našega dohoda. Zato prosimo, da nam dovolite, naj ta naš namen dosežemo, z znamenjem blage dovoljnosti s kupico vina in rožmarinom v roki.

Tedaj pa notranji vrata odpró in potisnejo vun kako našemano bablje, njo izroči zunanji starašina godecem in reče; „Dobra je ta, pa še za drugo se priporočimo in prosimo še bolje“.

Potem pošljejo vun vodiljo; zunanji starašina vodiljo v svoje društvo vzame in prosi še za tretjo. Potem pripeljejo vun družico ali svatovco. Zunanji starašina se zahvali za njo in jo izroči drugo ali „brautführerju“.

Na to nagovarja še zopet, in zdaj se vrata odpró in stopi vun nevesta z glažkom vina in dišečim rožmarinom v roki, in da kupico vina ženinu. Ženin vino okusi, ter ga da starašinetu, starašina pa napije s to kupico vina tako-le: „Napijem najprej na slavo in čast preblagi Mariji Devici, vsem izvoljenim svetnikom Božjim v nebesih, na stanovitno srečo in zdravje, in vedno zadovoljnost našemu ženinu in nevesti do sivoglave starosti v vedni milosti pri Bogu, zdaj v življenji in tam po smrti v dolgi večnosti“.

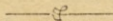
„Napijem tudi našej celej družbi, da bi bili vsi enkrat povabljeni po našej smrti na ženitnino pred tron božji, naj bi z Marijo in vsemi izvoljenimi Boga častili na večne čase“.

Potem so sprejeti od očeta hišnega gospodarja ter grejo k zajutreku; po za-

jutreku, če je čas in priložno, spregovori kateri starašinov ali kateri izmed svatov besedo nevesti za slovo, kadar se k poroki odpravljajo:

„Preljubi vi stariši in pošteni svatje! Bere se na miljenem obrazu neveste, da bi se rada, kolikor moč, svojemu dobremu blagosrčnemu očetu in preljubeznjivi materi spodobno zahvalila, za skrbno vzrejo in lepe nauke, njih želi se vselej spominjati. Slednjič ljubeznjive sestrice in bratje, in njej miljene vrstnice in vrstniki, ljubeznjivi sosedi in sosedinje, odpustite ji, če se vam je kedaj kaj zamerila. V znamenje blagovoljne ločitve, uvrstite se in podajte ji dobrovoljno desne roke!

In poprej, ko se podamo od tod, še vzdignem kupico vinca „šentjanževca“, za skončno „slovo“ in na srečen pot, in srečen izid našega namena — Bogu k časti, nam vsem k časni in večni sreči. Živela ženin in nevesta! Živeli pošteni svatje! Živeli pošteni Slovenci!“

Zdravica ženinu in nevesti.

Preljubi!

Poprej, ko se vzdignemo in odidemo od tod, si nalijmo kupice z vincem, ženinu in nevesti, njima na zdravje napijmo; v znamenje, da jima vsi enako, se vé, da najboljše želimo. Da bi bilo njiju dnes ravno pričeto zakonsko življenje podobno prekrasnemu vrtu, kjer je vse polno žlahnega duha in cvetja radosti, po katerem teče mirno in tiho šumeči potoček, ki urno podi bistre valčke v globočino neizmernega morja.

Naj bi tudi njima v prihodnje dnevi njunega življenja ravno tako mirno in tiho odtekali, da bi nam nikoli ne vedela toževati čez prevelike težave in nadloge!

In da bi se jima vse, kar bodeta počejala in kar bodeta storila, tako vjemalo in strinjalo, kakor da bi res rožice si v šopke spletala!

In vrh vsega voščila jima naj ljubi Bog pošilja gorke žarke solnca zakonske ljubezni, da bosta srečno in prav dolgo živela do tistega časa, da bi zopet na zlati poroki in gostiji sedela, in še ta-

krat vsem zbranim, prav ljubeznjivo
napila.

Bog vaju živi, ženin in nevesta!
Živela! Živela! Živela mnoga leta!

Pesmica za slovo neveste.

Z Bogom, z Bogom, ljubi oče!
Ker mi ni ostan' mogoče,
Dajte mi še žegen svoj,
Naj od hiše gre z menoj!

Zdrava, ljuba moja mati!
Moram se od vas podati;
Teško ste vzredili me;
Zdaj zahvalim vas za vse.

Srečno, bratje in sestrice,
Vi vrstniki in vrstnice!
Vzrastli smo lepo skupaj,
Ločit' mor'mo se sedaj.

Bod'te zdravi in veseli,
Ki ste me za ljubo 'meli;
Ker podam se jaz od tod,
Daj mi Bog le srečen pot.

P. E. Zagorc.

Pesmi pri svatovskih mešah.

Ženinu in nevesti.

I.

Kol'kor vigred *) porodila
Je po vrtu nam cvetlic,
Kar najlepših je povila
Izmed sijajnih krasotic.
Iz teh v šopek vama vijem
Pesem mojo svatovsko,
Zdaj, ko ura vama bije,
Da se v zakon združita.

Prva teh cvetlic rudeča
'Z mučeniške je krvi;
V srcih vera tak cveteča
Vama ljubi mir deli.
Okol' nje pa se povija
Vednoživka upanja,
Ki overe vse spodbija,
Vama zakon polehča.

*) Vigred, mladoletje ali spomlad.

Tretja roža snežnobela —
In se zove vrtnica,
V Božjem vrtu razcvetela
Je ljubezni polna vsa.
Ta naj vaju vedno druží,
En'ga bodita srcá,
Drug naj drug'mu voljno služi,
Drug za druž'ga imej željá!

A cvetlica ta bliskeča,
Ki se zove vrtnica,
Tudi silno je bodeča,
Dasi lepega duha:
To na tihem vaj' spominja,
Da nebes na svetu ni,
Da je zemlja solz dolina,
Potrpež le sad rodi.

K veri, upanju, ljubezni,
Tej trojici roženstva,
Lepa šmarnica se stavi,
In le ta na znanje da:
Da ljubezen zdaj začeta,
Kot spomladi vajnih dni,
Naj ostane vedno sveta
In do groba tak cveti.

Šopek ta pa naj povije
Roža spomeničica,
Zmir da vama srce bije
Za dolžnosti do Boga;
Vse, kar sreča še obeta.
Naj nebo nad vaj' rosi,
Rajske vence vama spleta,
Mnogo let vaj' Bog živi!

M. Torkar.

II.

Oh ljubljeni večni Bog
Ino Oče vseh otrok,
Oh poglej ti dol z nebes,
To te prosimo mi d'nes!
Dve osebi tu stojita,
Svoj stan spremenit' želita;
V tem imenu Jezusa
Danes ga začneta oba.

Stop'la bota pred altar,
Jezus če jim dati dar,
On jim tako govori:
Oh ljubljeni otroci vi,
Le po Božjih stop'njah hodita,
Pridna in poštena bod'ta
Vsega dosti jaz imam,
Če sta vredna, vama dam.

Prstan bo na roke djan,
To naj bo k spominu vam,
Kak brez konca, kraja je,
Zvestost vajina ne sme
Na tem svetu konca 'meti,
Mor'ta lepo skup živeti,
Da, ko bo življenja kraj,
Prideta v nebeški raj,

Pogorelec.

III.

Ah pogledjte, kam dnes greste,
Kak je dolgi toti pot,
Kaka teža dnes vaj' veže,
Ker dokončali ste pot.

Obadva še danes glave
S cvetko 'mata venčane;
Jutre in prihodnje čase
Cvetke vama več ne bo.

Ura bije, ktera skrije
Vaj'no samično ime.
V totem času pri altarji
D'nešnji dan odvzeto je.

Tam klečeča je nevesta
S svojim dragim ženinom,
Pros'ta si obilo sreče
In milosti od Boga.

Mnogim vedno se britkosti
V zakonu godijo le;
Srečni taki, katerih zakon
Mine in zadovoljnost je.

Ker vsi stani so izbrani
Od previdnosti Boga,
Tudi zakon je postavljen —
Zakramenta čast ima.

Srečni verni, v zakon' mirni,
Blagor hiši, društvu so;
Taki lepo božji blagor
Si pri hiši hranijo.

Kedar čas steče in se reče:
„Pojd' mo s totega sveta“;
Da bi tedaj srečno došli,
Gori še v sveto nebo!

Pogoreuc.

Sv. zakon.

Prelepo drevce zeleni,
Poganja žlahne vrhe tri;
Sam stvarnik ga zasadil je,
Svet zakon imenuje se.
Oj srečen, srečen zakon svet',
Kdor hoče v njem le prav živet'!

Prelepo drevce zeleni,
Poganja žlahne vrhe tri;
Bog oče vsadil prvega;
Je stvaril ženo in moža.
Oj srečen itd.

Prelepo drevce želeni.
Poganja žlahne vrhe tri;
Bog sin posvetil drugega,
Po zakramentu zakona.
Oj srečen itd.

Prelepo drevce zeleni,
Poganja žlahne vrhe tri;
In tretjega svet Duh živi,
Ki njemu milosti deli.
Oj srečen itd.

Prelepo drevce zeleni,
Poganja žlahne vrhe tri;
Drug vrh je mati zakonska,
Kot vinska trta žlahna vsa.
Oj srečen itd.

Prelepo drevce zeleni,
Poganja žlahne vrhe tri;
In tretji vrh otroci so,
Ki kakor oljke rastejo.
Oj srečen itd.

Prelepo drevce zeleni,
Poganja žlahne vrhe tri;
Bog Oče, Sin in sveti Duh,
Skrbi za njih vsakdanji kruh.
Oj srečen itd.

Prelepo drevce zeleni,
Poganja žlahne vrhe tri;
Naj sveto drevo zeleni,
Naj zakon žlahen sad rodi!
Oj srečen itd.

Prelepo drevce zeleni,
Poganja žlahne vrhe tri;
Oj blagoslovi ti, o Bog!
To delo svojih božjih rok!
Oj srečen itd.

Prelepo drevce zeleni,
Poganja žlahne vrhe tri;
Bog jim življenje srečno daj,
Po smrti vživat sveti raj!
Oj srečen, srečen zakon svet',
Kdor hoče v njem le prav živet'.

A. M. Slomšek.

Pri blagoslovljenji vina „šentjan-
ževca“ se zna ta-le stara, pa pobožna
svatovska pesem peti:

Tamkaj v Kani Galileji
Je ena srečna ohcet*) b'la,
Svati so b'li jogri božji,
Jezus ino Marija.

Ja kak srečen je bil ženin,
Srečna tud' nevesta;
Bil je pri njih sveti žegen
In ta družba nebeška.

Lehko je ohcet držati:
Vse kar zmanjka, Jezus da;
Rekla je ta božja mati:
„Moj sin! vina nimajo“.

Jezus je okol pogledal,
Rekel je služabnikom —
Šest jim vrčev zapovedal
Napolniti je z vodo.

Svati dajo starašinu
Le-teh šest vrčev vode,
Jezus jih spremenil v vino —
Čudež prvi je storil.

V tvoje roke se Marija,
Priporočimo mi zdaj;
Da se Jezus bode vsmilil
Tudi črez nas vselaj.

*) Ženitev.

Sprosi, da bomo mi svati
Pri nebeški ohceti,
Daj nam Jezus stanovati
Tam v veseli večnosti.

Ko svatje pridejo iz cerkve, gredó po navadi najraji v kako oštarijo na „šenkvanj“ (darovanje), vendar-le za toliko časa, da se doma vse pripravi; potem se podajo na dom novih poročencev. Starašina stopi v hišo z veselim pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus, dober večer nam Bog daj! Vesela bodi vsa hiša, da smo pripeljali ta dva nova zaročenca. Bog daj, da bi do visoke starosti živela v vedno lepi zastopnosti, v vednem zdravji, sreči, zadovoljnosti in v milosti pri Bogu in v spoštovanji pri poštenih ljudeh.“

Potem se za mizo usedajo od tistega kraja, ko solnce vzhaja. Starašina nagovori stoječ to-le zdravico: „Napili bomo zdravico — na zdravje ženina in neveste: tudi na zdravje našega č. gosp. dušnega pastirja, ki so podelili našemu ženinu in nevesti sv. blagoslov in ju poročili v zvezi zakramenta sv. zakona. (Svatje odzdravijo:)

Živeli poročevalec č. g. dušni pastir!
(duhovni oče.)

Živela nova poročenca — ženin in
nevesta!

Živeli! Živeli! Živel — narod slo-
venski!

Če povabljeni čestiti g. dušni pastir
ženinu, nevesti in zbranim svatom kako
zdravičko napije; zahvaljuje se mu kateri
starašina ali eden veljavnih mož izmed
svatov se mu zahvali in mu odzdravi
tako-le:

„V imenu ženina, neveste in zbranih
svatov se predrznem jaz našemu č. gosp.
dušnemu pastirju se pristrčno zahvaliti
za to prelepo zdravico, ki so nam jo
zdaj napili. Zato jih prosim, blagovolite
mi, naj smem jaz jim v zahvalo napiti:
Naj jih Bog ohrani v blagosti in sreči
neminljivi, da bi bili povsod in vselej
svojim ovčicam ljubi in mili; in nauke
Križanega tako lepo, spretno in milo
učili in na srce polagali, kakor da bi
poslušalcem cvetličice duhteče v njih
srce miljeno sadili. In slednjič želim, da
bi kedaj njihovo čestito glavo škofovska
kapa (mitra) kinčala, in da bi tako

dolgo živeli, da bi ž njo na glavi zlato sveto mašo kedaj peli! Živeli mnogo let!“

Potem oče starašina nagovori eno staro zdravico, ktera je bila nekdam nad vse uajimenitnejši, zato jo mora vsaki za starašinetom ponavljati, kdor pa ne more, mora pa več piti ali pa za kazen kaj drugega storiti.

Zdravica se tako-le glasi:

„V imenu tega, ki nam vse da, *
Na zdravje tega, ki na žegnanem (blagoslovljenem) kamenu stoji, * to cartano (nježno) rožo in celi svet v rokah drži * in našim dušam hrano deli * in nas s to vinsko kapljico razveseli.

V imenu tega, ki je prevzel naš dolg. * Ni ga prevzel noben knez ne kralj, * tudi ne svitli cesar; * prevzel ga je sam večni Bog, * kakor vsaka mati svojih lastnih otrok“.

Pride na vrsto tudi zdravica, ktero starašina nagovori pred daritvijo za nevesto:

„Dobro zdravje cele naše kompanije (družbe), tudi ženinu in nevesti!

Napije se pa zdaj na zdravje naši mladi nevesti, ki nas je z rožicami ozaljšala, da smo šli ž njimi pred sv. altar.

Zato bomo zložili vsak en darek naši mladi nevesti. Jaz dam toliko, drugi pa, kolikor kateri hoče“.

Tedaj godci zapojó in zagodejo:

„Le lesem, le lesem — oča starašina;
In darujte tej mladej nevesti,
Z darom in blagom in lepim poštenjem.
Ta mlada nevesta je tako govorila:
Ko bo sinke ženila in hčerke možila,
Tedaj bode vse povrnila
In poplačala. Živela“. (Trikrat.)

Potem, ko se že nekoliko navečerjajo, zapojó si še za kratek čas Virk-ove pesmi.

I. Mešniku poročevalcu na čast:

Kader se snidejo svatje Slovenci
Na ženit'vanji okinčani z venci,
Radi napijemo srčne zdravice
V znam'nje ljubezni in veselice.
Tudi mi z vincem kozarce nalijmo
Prvo veselo zdravico napijmo:

Bog živi čestivrednega gospoda poročevalca,

Ki so ženina in nevesto poročali
In sveti zakon blagoslovili,
Nam pa današnje veselje posvetili.
Bog daj, da bi dolgo živeli,
Svoje ovčice za ljubo imeli,
Kedaj pa z nami pred Jezusom peli. Živeli!
Spodobi se, da vsaki po vrsti zdravico na-
Da lepa ljubezen iz srca prisije. pije,

Zdravica:

Na zdravje posvečenega gospoda,
Ki na posvečenem kamenu stoji,
Belo lilijo v rokah drži:
Vendar ta lilija se razcveti,
Ves voljen svet se razveseli.
Hvaljen bodi Jezus Kristus! *)

2. Nevesti.

Prekrasen rožen vrt stoji
Na slavnej zemlji slovenskej;
Veliko rožic tam cveti
In daleč njihov duh slovi,
Ta vrt je fara (župnija)

*) Pri teh besedah se napivalec odkrije in če se
svatje ne odkrijejo in ne rečejo: Amen na večne čase,
morajo več piti, ali za kazen kaj družega storiti.

Nje rože pa poštene so device,
Ki krasi jim nedolžnost lice.
Najslavnejša je roža zala
Do fare (hiše) ženina zadišala,
Ko danes pred altarjem stala
In ženinu je zvesto srce dala.
Ta rožica je miljena nevesta,
Ki bo zdaj gospodinja zvesta.
Zato napijem zdaj zdravico:
Bog živi (krstno ime) ljubljeno cvetlico.

3. Ženinu.

Do vrha kupice nalijmo,
In ženinu na zdravje pijmo,
Ljubljenemu in zalemu,
Poštenemu in zvestemu:
Še dolgo, ženin! Bog te živi,
V blagosti, sreči nevenljivi!
Kolikor kapljic v čaši sije,
Toliko sreč naj venec vije
Tebi, ženin, in cvetlici
Zaročenej zdaj ženici!
Naj na srcu ti počiva,
S teboj dni vesele vživa,
Tebi zvesta, ljubeznjiva!
Tako srečen in vesel
Bodeš lahko zmeraj pel,
Da te Bog bo k sebi vzal.

Bog te živi, ženin, zdaj
In v nebesih vekomaj:
Živio!

4. Vodilji ali teti.

Najžlahnejše trtica vinska diši,
Ki kapljico zlato in sladko rodi,
Da srčice tužno se razveseli;
Pa ljubša, ko trtica žlahtna in mila,
Je zakonska mati, poštena vodilja,
Ki mlado nevesto je v cerkev spremila.
O da bi se tega nikol ne kesala
In se poročenih na vek radovala!
Bog daj, da še nas bi tak lepo vodila
Kot roža Marija, vodilja premila.
Ko na ženit'vanji je z Jezusom bila
In svatom najboljšega vina sprosila!
Zato si zdaj kupice z vinom nalijmo
In v kolo veselo zdravico napijmo:
Bog živi na veke vas, zlata vodilja,
Da bi tu cvetela ko roža Marija,
V nebesih pri Jezusu se veselila!
Živela!

5. Starašinoma.

Dvoje svetlih zvezd se lesketa
Na nebu svet'ga zakona,

Da smo jih vsi veseli;
In če bi teh zvezd ne bilo,
Bi tukaj tudi nas ne bilo,
Te dve predragi, svitli zvezdi
Sta pa očeta starašina
Na našej srečnej ženitnini, —
Bog daj, da bi dolgo živela,
Ljubila ko brata se, zmeraj vesela,
Zakonski par pa za ljubo imela
In v nebesih kdaj skupaj sedela!
Živela!

Oče starašina! (ženinov in nevestin)
Kol'kor kapljic, tol'ko let
Bog daj vama doživet'!

6. Drugu in družici.

Po zlatih travnikih hodila
Sta mlad tovarš in tovaršica,
Pošten mladenič in deklica;
Tam zlate rožice sta brala
In v zlate venčke vezala:
Prvi venček darovala
Jezusu sta in Mariji.
Da bi srečen zakon dala;
Drugi venček pa nevesti
Za poklon v ljubezni zvesti
Sta na glavo privezala;

Tretji venček sta vesela
Z zlato iglico pripela
Na junaške prsi ženina
V znamenje svetega zakona;
In četrti venček za-se
Sta v spomin si ohranila,
Da bi takrat ga nosila,
Kader jima zacvetila
Zakona bo zarja mila.
Da bi nas tudi na gostje vabila,
Napijmo zdravico tovaršu in tovaršici:
Bog daj, da zvesta Slovenca oba
Po šegi slovenski ljubila Boga,
Da bi cvetela ko limbarjev cvet,
Srečna, vesela in zdrava na svet!
Živela!

7. Vsem svatom.

Veselo je tam, kjer tički pojó;
Slava Bogu na višavi;
Prijetno je tam, kjer rož'ce cvetó
Venec Mariji v dobravi;
Pa še vse lepše je tam,
Kjer svatje pošteni so zbrani,
Mariji in Jezusu vdani,
Enega srca veseli pojó,
Slavo Bogu in zahvalo dajo;

Jezus in Jožef, Marija
Njihova so tovaršija;
Angeljci božji lepó
Ž njimi veseli pojó.
In zahvaljen bod' Bog
Od bratov in sester okrog!
Taki pošteno veseli
Svatje so tukaj pri nas;
Zato napijmo zdravico na glas:
Bog živi povabljene svate,
Predrage sestrice in brate,
Da bi še dolgo živali
Srečni, pošteni, veseli
In kedaj v nebesih na vekomaj peli!
Živali!

8. Materi nevestinej (ženinovej).

Lepo je srebro in zlato,
Pa še lepše je srce materno;
Pod srcem detece počiva,
Na srcu prvo hrano uživa;
In srce materno bedi
Pri zibeli, ko dete spi;
Če pa sin al' hči živi po svojej volji,
To srce plaka, v solzah moli;
Kdor tako srce žalostil,
Ni vreden, da bi pri nas bil.

Če je mati (oč) neveste ali ženina
že mrtva (ev).

Ljubi svatje in svatinje!
Res ljubezni solnce sije
In veselo je pri nas;
Vendar neka tužnost krije
Danes nevestin (ženinov) obraz,
Nekaj išče srce milo,
Pa ne v gledajo oči;
Zlata mati pod gomilo
V smrtni post'lji trdno spi.
Oh, ko bi bilo mogoče,
Z iglico jo (ga) izkopat',
H'teli bi ljubezni vroče
Srce nje (nja) poljubovat';
Ker pa to ne more biti
In več rajnih ni nazaj,
Se v nebesih veseliti
Ljubi Jezus duši daj!
Mi pa venček mu (jej) spletimo
'Z limbarjev in rožmarina,
V sveti raj za njim (njo) pošljimo
V dar ljubezni in spomina!
Zdaj pa zdravico napijmo,
Z dušo in srcem zdihnimo:
Bog mu (jej) daj sveti raj
Uživati vekomaj!

Nekoliko besed č. g. dušnega pastirja v domu na ženitvanju ženinu in nevesti.

„Ljubljeni otroci v Kristusu, poslušajte me, kar vama zdaj povem!

Ti, ženin, srečen ta, kdor ima dobro ženo; število njegovih let se pomnoži.

Dobra žena razveseljuje svojega moža, in on preživi srečnih dni. (Sir. 26. in 31. pogl.)

Ti nevesta! zapomni si te-le besede: Nič ni lepšega na svetu, od poštene žene. Črez vse dari je sramožljiva žena. Ne-zvesta žena je grdoba svojega spola in peklo svojemu možu. Zadržanje žene naj bo pohlevno in potrpežljivo. Dobra žena (gospodinja) velja več ko žlahen kamen. Srečna hiša, ki ima dobro gospodinjo! Domači mir izhaja od hišne gospodinje. Hišni blagoslov obstoji v štirih rečeh: V milosti božji, v zdravji, v pobožni ženi in srečni smrti“.

„In omenjam še: Dan poroke hčerine, naj še bo tako vesel za vse, vendar je le — eden najbolj žalostnih za mater. Hči vendar po tem bolj moža ljubi, kakor pa svojo mater. Žena bo svojega

očeta in mater zapustila, se le svojega moža držala, — te besede, so, če tudi še tako resnične, vendar le grenke za materno srce; hči ljubi svojega moža in svoje otroke bolj, ko svojo mater. In kedaj je bila mati svoji materi tudi taka“.

„In kakor je božja in natorna postava, da dve polovici storite eno celoto: mož in žena postaneta tudi eno telo, vsak pol, v sreči in nesreči, potem je zakon srečen“.

Dostavljam še: „Blagoslov očetov otrokom hiše stavi, prokletstvo matere jih pa podira“.

Če bodeta ljubila Boga in svojega bližnjega, kakor sam sebe; ljuba bodeta Bogu in poštenim ljudem“.

Blagoslavljaljaj vaju Bog Oča, Sin in sv. Duh! Amen“.

Potem č. g. duhovni oče povzdigne čašico in nazdravijo: „Na neminljivo zdravje in vedno srečo ženinu in nevesti. Bog njiju živi!“

Svatje: „Bog živi! Živeli! Živio!“

V nekterih krajih so še v časi posebne daritve godci za ženina in nevesto napravili, glasi se tako-le:

Ljubi oča starašina!
Le natoč'te kup'co vina
 In poiščite mošnjico,
 Pa prinesite petico!
Le darujte, le darujte
 Z enim lepim darom
Ženina in nevesto
 Z dobrovoljnim srcem.

Vi devir *), le tud' odprite
Svoj karnir **) in prinesite,
 Naj bo tolar ali petica,
 Saj ne toži še mošnjica.
Le darujte itd.

Dragi in pošteni svatje,
Ljube sestre ino bratje,
 Bližej, bližej pristopite
 In svoj darek prinesite.
Le darujte itd.

Ljube vujke in tetice,
Ljube botre, babice
 Bote kos tančice dale,
 Mlado mater obdar'vale.
Le darujte, itd.

*) Drug, vodja ženinov.

**) Torbica.

Le darujte dobre volje,
Njima hode vel'ko boljše;
Kar bo srce rado dalo,
Vam ne bode pomanjk'valo.
Le darujte, le darujte
Z enim lepim darom
Ženina ino nevesto
Z dobrovoljnim srcem.

P. E. Zagorec.

Zdravica godcem.

Vsak'mu napiti pač nimam kje vzeti!
Le godcem — tem norčekom — ubogim
še bom;
Za to, ljub' oča starašina, nalijte jim ga;
In vsak'mu en „tuš“ — napiti vam čem.

Njih pridnost in urnost s tem počestiti,
Ker dolgo radi vince pijejo —
Pa kratke „note“ godejo;
Pa še vmes „ktero“ — zlažejo.

Če kter'mu glaž kdo pomoli,
Takrat se vsak rad oglasi,
Do dna rad glažek izcedi
In hitro k peči v kot zleti.

Se tišči k peči v kot kot grilj;
Kakor da bi zmrznjen bil;
Zato zdaj glažek vzdignem
In ž njim godcem mignem.

Naj sedaj vstanejo —
In na zdravje „sebi“ zatrobijo,
Bog jim ne šteje v greh,
Če nam kaj lažejo v smeh.

Živi Bog godca tud',
Varuj nadlog, zlega jih!
Da b' vesel' godli — peli: živio
Bog vse skupaj nas!
Živio! Živio! Živio nas — vse skupaj
Bog!

Naposled še godci pridejo na vrsto
s svojo:

„Larmo“.

Jaz vam imam razodeti
Neke prav čudne reči,
Alj vi morate verjeti,
Če tud' laž v mes tiči. —
Šel sem bil na dalje rajže,
Kače, grilje kupovat,
Alj kjer je preveč korajže,
Je nevarno dostikrat.

Imel sem en'ga konjiča,
Mladega in bistrega,
Ni se bal noben'ga griča,
Kedar sem zasedel ga;
Ni ga b'lo nazaj držati,
Kadar se je prav razvnel;
Strašno je začel dirjati,
Noben polž bi ga ne vjel.

Ali kaj se je zgodilo?

— Kol'ko naglost vendar stri! —
Enkrat se mi je mudilo,
Jezdil sem čez grabne tri;
Ogenj sem začel kresati,
Rad bi bil tobak kadil,
— Groza me je pripoved'vati —
Skoraj bi tam mrtev bil.

Ena iskra odletela
Po nesreči je v vodo,
Na to se je voda vnela,
Začne goret' pod menoj.
Vse na enkrat je zgorelo —
Konj in sedlo vse je preč;
Da se to ne bo verjelo,
To ne hotel bi priseč'!

Še ta čudež bom povedal,
Kaj se z mano tam zgodi,

Klical sem, okoli gledal,
Kar en orel prileti.
V kljun me prime, ven me nese,
Tak' sem vendar živ ostal!
Konj je proč na večne čase —
O kako bom zdaj kupč'val!

Ljubi oča starašina!
Ponižno se k vam podam.
Še imam en sodec vina,
Prav drago vam ga rad prodam,
Vem, da bote vi kupili,
Nate, le pokus'te ga,
Potlej bomo se zmenili,
Kaj še več imam blaga.

Griljev imam šest krdelov,
Deset tavžent pa stenic,
Sedem tavžent je kršelov,
Žabje volne pet ladric,
Petdeset ino tri pare
Samih griljevih mehov,
Tri breje mačke stare,
En raztrgan žakelj nov.

Tud' imam za tri bokale
Same polževe krvi,
Deset centov prazne hvale,
S pajčev'ne deset vrvi;

Imam tri kokoši breje,
Pet stó miši in sto podgan,
Kdor ne ver'je, ta naj šteje,
Kter' to kup', ne bo golj'fan.

Prodajal ne bom na dvoje,
Ker najrajše skup prodam;
Saj že veste, kako to je,
Vam možem se v roke dam.
Sami ceno naredite,
Naj bo dvajset alj deset,
Samo tol'ko mi zložite,
Da bom kupil konja spet.

Napravi pa se tudi v časi tako, da se prodaja „inventar“ v njih „larmo“.

„Slavno visoko-častno mi občinstvo, namreč: Slavni starašini in častni svatje!

Jaz z visokega, do tla ponižani se predrznem vam moje težnje razodeti:

Znano vam je, koliko vseh vrst roko-delstev smo te čase opravljali. Polomili so se nam vozovi, pokvarili plugi, brane in vse potrebno orodje, ktero se pri kmetijstvu in pri nas potrebuje, poprava bo mnogo koštala ali zaslužek je bil slab in še mnogovrstne nesreče zraven, zato — „denarja pomanjkuje“. Ali pred

dogotovljenim delom si ne upamo izplače zahtevati, še manj pa opomniti. In ko smo v neizmerno velikih zadregah, kar še imamo, to prodamo ali pod roko skup ali na dražbo narazen. Ostanek našega premoženja je še: 40.000 kilogramov žabje volne, 300 kilometrov majeronovih plev, in 300 kilogramov majeronovega semena, 8 kibelj fižolovih lupin, 70 parov polževih rogov, 100.000 kilogramov polževih gnjatov, krač in klobas. Dalje še imamo: Senene in gnojne vile, pa brez nožnic, podganjih mehov 700 parov, dva kolovrata brez koles, tri škafe brez obročev, eno škrinjo brez pokrova, eno novo rabljeno metljo brez ročnika, eno slamnato motovilo

Dalje: Šest žlic brez ročnikov, en vkopunjen petelin, eno brusnico brez brusa in nog, eno lestev brez klinov, trojne grablje brez štilov in zobov, eno rešeto za vodo, več litrov tičjega mleka, en meter in pol babjega jamranja, tri breje kokoši, 30.000 muhinjih plečet in gnjatov, 3000 komarjevih klobas, prazne teme polnih lajt, 10 lajt pšenice, 2 lajti rži, 3 lajte prosa, 27 lajt koruze, ječ-

mena 12 lajt, 23 štrtinjakov starine (fine) „firnodrajsigerja“ brez podnov, eno možnjico brez denarja.

Nadalje: tri pare čevljev brez podplatov, en star homot, en močen pas iz papirja, in dva velikanska žaklja (vreče) žlahnega pezdirja itd. Dražba se vrši na polpetnajsti svečan v devetnajstem stoletji, v osemdesetem, štrtem letu, v februarji ta dan pred pustom, ko se nosijo klobase k ustom.

Dano v Bindišbistri.

Pavliha Brtonce

Prezidium.

Brčko Motovilo

sekreter und grosshändler, I. klasse.

Žoržel Fajdiga

II. klasse.

Jurij brez puše,

Pavlihov brat „kurji strah“.

Petelinček „Jurja s pušo“.

Jest petelinček sem revna žival,
Eden me graja in drugi me hval';
Temu bi prav b'lo, pa on'ga jezi,
Če jaz zapojem svoj „kikiriki“.

Dekla vas'vala skoz celo je noč
Sladko še spi, ko že zarja napoč',
Men' pa pomagat' mogoče jej ni,
Moram zapeti svoj „kikiriki“.

Hvale pri hlapcih si tud' ne dobim,
Ker jih prezgodaj na delo budim,
Moja dolžnost je, da, ko se dani,
Glasno zapojem svoj „kikiriki“.

Kmet in kmetica pa hvalita me,
Ker jima posle dobim na noge;
Pest mi pšenice nikol' ne zbeži,
Če sem zatrobil svoj „kikiriki“.

Zdaj me je „Jurij s pušo“ najel,
Da mu Slovence budit' bom začel;
Da se narodna zavest v njih zbudi,
Kličem navdušeno „kikiriki“.

Potem kuharica prinese na mizo s
klobasami, jabelki itd. ozalšano svinjsko
glavo, štruce (kolače), močnike, purane,
kokoši, petelina itd.

Godci zapojó in zagodejo:

Prijat'ljica ozalšana

S klobasco, jabelki;

Prav z radostjo počast'mo te,

Kraljico pijancev te.

Če kdo svinjsko glavo, kako torto, pogačo, ali kake take reči v dar donese, gredó godci naproti, ter mu zagodejo in zapojó dohodnico:

Ljubi oča starašina
Razrezujte nam purana;
Oj le ga rež'te,
Le ga rež'te, oča starašina.

Rež'te ga pri krofu
Dajte ga le grofu,
Oj le ga rež'te,
Le ga rež'te oča starašina.

Rež'te pri krloiti
Dajte ga lepoti;
Oj le ga rež'te,
Le ga rež'te, oča starašina.

V nekterih krajih, ko prinese petelina kuharica na mizo, zapojó mu godci in zagodejo:

Oča starašina
Rež'te petelina itd.

Konečno še oče starašina nagovori zdravico za kuharico tako-le:

„Zdaj — na slednje še bomo napili eno zdravico naši marljivi in skrbni

kuharici, ki nam je mnogo sort okusnih jedil napravila in se trudila s kuhanimi in pečenimi stvarmi. In vse to nam je na mizo znosila, da smo si mi zraven svoje srce razveseljevali in želodce nahranjevali, in s tem naše novozaročence prve dni počestili; da smo po navadi naših praočetov in očetov te obrede, spomine in veselice, zdravičke — v govoru in pesmi opravili k našemu veselju, kratkočasnosti z vedno željo: na zdravje in srečo našim novozaročencem.

Napijmo še torej zdravico naši dobrohotni in postrežni kuharici in vložimo jej vsak en dar; jaz dam tol'ko — drugi pa, kolikor kateri hoče“.

Pri tej daritni zdravici godci zapojó in zagodejo:

Na zdravje naši kuharici,
 Nam dobre jedi napravljala,
 Naša srca troštala —
 Z rožmarinom roštala.

Venčanje.

Res čuda prelepa — navada zori,
Da venec se spleta — in pušlec stori,
Veselo prigodbo — svoj pušlec ima,
Tud' žalostna roža — otožno venča.

Nov' dete rojeno — k' še krščeno ni,
Bo z rož'cam' vpleteno, — že pušlec dobi,
Pri krstu, glej k sveči — se takšnemu
da,
Ko zraste pa veči — ga v rokah ima.

Na prsih dekličem — cvet rožni diši;
Na kap'cah fantičem — prijazno smeji;
Kjer likof se dela, — se pušlec poda,
Je slovo veselo, — svoj naglič ima.

Če kdo je povabljen — v svet zakonski
stan,
Veselo bo zgrabljen — in ves ovenčan;
Alj tudi dekliči, — ki v kloster gredó,
In tudi fantiči — vsak venec dobó.

Požavbana glava — se tud' veseli,
Če dojde ta prava, — da venec dobi;
Svetnike venčajo — dekliči večkrat,
In Križan'mu dajo — lep krancelček
zlat.

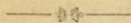
Še pušlec leskeče, — ki tac'mu bo dan,
Ki bode iz ječe — pa k smrti peljan;
Mrtvaška tud' truga — svoj pušlec
dobi.

Alj solza je druga, ki ga porosi.

Ko pušelček vežeš, — ko venček snovaš,
Ko vrtnice režeš, — in z rož'cam' igraš:
Le misli na dušo, — da ne posmuči,
Na jalovo puščo, — kjer rožic nič ni.

Le brunnim dušicam — se pušlec tam da,
Svetnikom, svetnicam — zlat venec snova,
Hudobnim smrdljivi — tam ogenj gori.
Pošteno tu živi, d' ne smukneš k njim ti!

I. L. Rečiški.

Pozdrav.

Zapojmo Slovenci,
Okinčani z venci
Zvestobe in slave,
Vsem bratom pozdrav!

Slovenke rodile,
Slovenke gojile,
Med petjem slovenskim
So zibale nas.

Slovenija mila
Nas je izredila,
Za to smo Slovenci
Od glave do nog.

Slovenske cvetlice
Nam venčajo lice
In glasi slovenski
Pozdravljajo nas.

Slovenske zdravice
Pojó nam sestrice
Pri kapljici zlati
Slovenskih goric.

Zatoraj Slovenci
Se kinčajo z venci,
Ljubezen da združi
Nas v eno srce!

Jože Virk.

Godčevski katekizem.

1. V vodi živi, riba ni; po zraku leta, ptič ni; pod zemljo rije, krt ni?

— *Dež.*

2. Drl se je, da so ga vsi ljudje slišali? — *Osel v Noetovi barki.*

3. Kterega meseca Nemci najmenj jedó? — *Februvarija (svečana, ker ima le 28 ali 29 dni.)*

4. Kje se pečenke le na eni strani pečejo? — *Kjer ni na drugi strani hiš.*

5. Kako daleč leti zajec v hosto? — *Do srede.*

6. Živi pritiska, mrtvi vriska? — *Orglje.*

7. Vodena kjučavnica, lesen ključ; zverina je ušla, lovec je ujet. Kaj je to? — *Izraelci skozi Rudeče morje.*

8. Kdo gre v les, pa gleda iz lesa? — *Sekira.*

9. Kdo gre po glavah v cerkev? — *Žreblji v čevljih.*

10. Na kateri gori je največ križev?
— *Na klopčiči.*

11. Kje imajo berači življenje? —
V mavhi.

12. Kedaj je nos pod nogami? —
Kader muha na njem sedi.

13. Eno prosi noči, drugo dneva, a
tretje zmerom enako stoji. Kaj je to?
— *Vrata, stena in strop.*

14. Mož je velik, kakor hrast, žena
bodeča pošast, hčere pa so majhne in
ljube. Kaj je to? — *Kostanj.*

15. V hribu posekano, v dolini iz-
delano, pa ne stoji ne v zraku, ne na
zemlji? — *Čoln.*

16. Tik, tak, na goro po tobak, na-
zaj pridem pa sem ravno tak. Kaj je
to? — *Kamen.*

17. Pri nas imamo dečka, ki je zmeraj
pod streho, pa je vendar zmeraj moker.
Kaj je to? — *Jezik.*

18. Kdo zna vse jezike? — *Jek.*

19. Noč in dan peče, pa vendar ne
zgori? — *Kopriva.*

— 20. Kje rase najboljše vino? — *Ni-
kjer, ker rase le trta (trs).*

21. Kje pa ne kradejo tatje? — *Kjer nič ni.*

22. Kdo je bil rojen, pa ni umrl? — *Kdor še živi.*

23. Zakaj turn zidajo? — *Ker ni semena, da bi ga sadili.*

24. Zakaj turn stoji? — *Ker ne more sedeti.*

25. Če vržeš k višku je belo, če pa pade, je rumeno. Kaj je to? — *Jajce.*

26. Dva pastirja paseta ovce. „Daj mi eno ovco, da jih bova vsaki enako imela“, pravi eden. „Pa mi raji ti eno daj, da jih bom jaz še enkrat toliko imel, kakor ti“, reče drugi. Po koliko sta jih imela? — *Eden pet, drugi sedem.*

27. V hišo stopi dvanog, s sabo nese trinoga, pod mizo leži štirinog; štirinog poskoči nad dvanogega, dvanog popade trinogega in vrže v štirinogega. Kaj je to? — *Čevljar, njegov stol pa pes.*

28. Eden pravi: da bi bila skoro noč! drugi: da bi bil skoro dan! tretji: naj bo noč ali dan, zmeraj trpim enako. Kaj je to? — *Duri (vrata) žele noč, da bi mirovale; okna dan, da bi zopet sve-*

tilo; tram pa mora noč in dan enako strop nositi.

29. Biba leze, biba ni; tovor nese, osel ni; roge ima, kozel ni; kaj je to? — *Polž.*

30. Tanji, kakor dreta, višji kakor smreka; kaj je to? — *Dež.*

31. Trop teličkov zaženemo v hlev brez kože, vun pa pridejo s kožo; kaj je to? — *Kruh, ki se dene v peč.*

32. Pri nas imamo babo, ki skoz vrata noter smukne, pa culico zunaj pusti; kaj je to? — *Šivanka pa voz.*

33. Pri nas imamo grad, ki je poln kruljevih bab. Kaj je to? — *Žličnik.*

(34) Imam dve vrsti belih kokoši, med njimi pa rudeč petelin sedi. Kaj je to? — *Zobje in jezik.*

35. Pri nas imamo sodec, ki nima nobenega obroča, v njem je dvojno vino, pa se nikdar ne zmeša. Kaj je to? — *Jajce.*

36. Imam psička, ki ga mora dekla vsaki dan za ušesa na vodo peljati. Kaj je to? — *Škaf.*

(37) Koliko fižolov gre v lonec? — *Noben, ker ga moraš noter vsuti (djati).*

38. Kakošnega kamenja je največ v Savi (Dravi)? — *Mokrega.*

39. Šest nog pa dve glavi. Kaj je to? — *Jezdec.*

40. Mrtvi žive lovi. Kaj je to? — *Glavnik.*

41. Kaj je hujše kot ogenj? — *Voda.*

42. Kaj je močnejše kot jeklo? — *Ogenj.*

43. Je drevo, na katerem raste dvanajst vej, vsaka veja ima po 30 odrastlik, vsaka odrastlika po 12 belih in 12 črnih jabelk. Kaj je to? — *Leto, meseci, dnevi, ure.*

44. Kdo žaluje v pisani obleki? — *Listno drevje v jeseni.*

45. Kdo ima oči, pa ne vidi sebe? — *Drevo, kedar popke poganja.*

46. Pridejo — ne pridejo, ne pridejo — pridejo. Kaj je to? — *Ob času setve: če pridejo ptiči, ne pridejo semena v novi obliki iz zemlje; če pa ne pridejo ptiči, pridejo semena.*

47. Kdo se joka če ga solnce obsije? — *Sneg.*

48. Kdo gre k jedi sit, od jedi pa lačen? — *Skleda.*

49. Kdo kliče, pa ne sliši, žaluje, pa ne občuti, druge v cerkev vabi, sam pa nikdar ne gre? — *Zvon.*

50. Kdo zelo okoli leta, pa se ne gane z mesta? — *Mlinski kamen.*

51. Mehko delam iz trdega, trdo iz mehkega, v sapi revež živim, vode vedno se bojim? — *Ogenj.*

52. Luknjica pri luknjici, pa vodo drži? — *Slamnata streha.*

53. Micinica drobincica veliko klado prevrne? — *Bolha.*

54. Zakaj teče zajc črez pot? — *Zato, ker ne more pod pot.*

55. Kje smo, kedar nismo noter ne zunaj? — *Na pragu.*

56. Na kateri strani ima vol več dlak? — *Na tisti, na ktero z repom mahne.*

57. Majhen ko miš, velik ko hiša, grenek ko žolč, pa ga povsod radi jedó. Kaj je to? — *Oreh.*

58. Osem nog ima pa dva roga, če gre pa črez vodo, zmoči si le štiri noge. Kaj je to? — *Breja krava.*

59. Štirje lovci v leseno dolino streljajo. Kaj je to? — *Kdor kravo molze.*

60. Nad zemljo les, nad lesom voda, nad vodo kamen, nad kamenom železo, nad železom živo meso. Kaj je to? — *Brus.*

61. Dokler svet stoji, je na svetu, in bo na svetu do konca sveta, pa je vendar večkrat v letu mlad. Kaj je to? — *Mesec.*

62. Kteri človek ni bil rojen, pa je umrl? — *Adam.*

63. Kteri človek je bil rojen, pa ni umrl? — *Henoh.*

64. Kteri človek je bil rojen in je umrl, pa ni izginil? — *Lotova žena.*

65. Kdo pride najprej v cerkev? — *Glas od ključa.*

66. Kdo ima v cerkvi največo oblast? — *Muha.*

67. Kdo je v cerkvi najbolj rado-veden? — *Ministrant.*

68. Kaj je v cerkvi brez potrebe? — *Streha nad pridižnico.*

69. Poznam vola, ki zamuka, če se pocuka. Kaj je to? — *Zvon.*

70. Imam vola, čez streho ga zalučim, pa ga vedno za rep držim. Kaj je to? — *Klopčič.*

71. Zakaj petelin meži, kedar zapoje? — *Ker iz glave zna.*

72. Kdo ni nikoli mož beseda? — *Ženska.*

73. Se leska, ko deska, travo pase, krava ni. Kaj je to? — *Kosa.*

74. Kaj imajo ljudje, da Bog nima? — *Gospodarja.*

75. Les na les, platno vmes, žive race, lesen kljun. Kaj je to? — *Miza, žlice, prt in gost.*

76. Kaj ima dušo in telo, pa vendar ne živi? — *Lampa.*

77. Ktera žival je najbolj domača? — *Muha.*

78. Kaj se vsak dan rabi, samo en dan v letu ne. Kaj je to? — *Zvon na veliki petek.*

79. Kdo je človek, pa tudi ni? — *Mrtvec.*

80. Če sem nag, ne boji se me nihče; ali vse pred mano beži, če sem oblečen. Kdo sem? — *Puška prazna in nabasana.*

81. Če me solnce obsije, veliko vem; drugače pa nič. Kaj je to? — *Solnčna ura.*

82. Imaš tovarša (pajdaša), ki te čakati noče, če počivaš. Kaj je to? — *Žepna ura.*

83. Kaj je najtežje? — *Ogenj, ker ga v rokah noben držati ne more golega.*

84. Zakaj hudobneža obesijo? — *Za vrat.*

85. Kdo ima šest nog, pa po glavi hodi? — *Uš.*

86. Koliko črk ima sveto pismo? — *Deset.*

87. Beri me prav, tu me ne vidiš; beri me narobe, pa se me bojiš. Kaj je to? — *Duh — hud.*

88. Če zraven devlješ, je zmeraj manj, če proč jemlješ, je zmeraj več. Kaj je to? — *Jama.*

89. Belo ko sneg, zeleno ko trava, rudeče ko kri, otrokom dobro diši. Kaj je to? — *Črešnje.*

90. Kdo ne plačuje davka od svoje hiše? — *Polž.*

91. Njiva je, pa ni njiva; vrt je, pa ni vrt; hiša je, pa ni hiša. Kaj je to? — *Pokopališče.*

92. Imamo tako drevo, da se dobita iz njega dve koritci, dve kopitci, pa še peharček. Kaj je to? — *Želod.*

93. Imamo tudi tako drevo, da se naredi iz njega kolarska kobila, dvoje kodunj in dva vinska ploha. Kaj je to? — *Oreh.*

94. Njiva boba do božjega groba, po noči cvete, po dnevi pa ne. Kaj je to? — *Zvezdnato nebo.*

95. Poznam nekoga, ki se neprestano umiva, pa čem dalj se umiva, tem črniši postaja. Kdo je to? — *Mlinsko kolo.*

96. Lev leži na zemlji, noge ima v zemlji, žive ljudi žre in zopet žive pljuje. Kaj je to? — *Hiša.*

97. Imam poln hlev ovac, vsake ime poznam, pa koliko jih je, ne vem? — *Bučele.*

98. Je malo, slabo, brez obleke, pa ljudi oblači. Kaj je to? — *Igla (šivanka).*

99. Oče je visok, ko gora, mati je huda, kakor pošast, otroci pa so sladki, ko mleko, sam Bog vé, kaj je nek to? — *Kostanj.*

100. Kdo hodi brez nog gor in dol?
— *Solnce*. — — Kaj je letos med bo-
žičem in pepelnico? — *Besedica* „in“. —
Ktere muhe nikogar ne nadlegujejo?
— *Mrtve*.

Kaj je grški modrijan Sokrat nekemu mladenču na njegovo vprašanje odgo-
voril, če bi se ženil ali ne?

Sokrat mu odgovori: „Žal ti zna
biti, če se boš oženil, pa tudi žal, če se
ne oženiš“.

Nek najmodrejših vladarjev v nek-
dajnih časih je poklical na svoj dvor
vse modrijane svoje obširne države in
jih je vprašal:

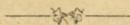
„Ktero je največe hudo na tem
svetu“?

Nekteri mu odgovorijo, da je hudo
vreme.

Nekteri: da so hudobne žene.

Modri vladar jim pa odgovori:

„Je veliko zlo (hudo) nevgodno vreme,
in tudi — hudobna žena, — najhujše
je pa — popačena človeška natora“.

Godčevska fabula.

Stara baba gobe žanje,
Ded korenje pleje;
Gospodinja kokljo molze (doji),
Birt (gospodar) pa repo veje.
Hči po vrtu žabe pase,
Sin pa polže strelja,
Hlapec v vrtu redkev zлага,
Dekla mu podaja.

V vrtu stoji lipica,
Sredi Korotana;
Not' je lepa senčica
Ko zmeraj sonce sije.

Not' je lepa mizica,
Oj, mizica rumena,
Okol stojijo stoleki
Ki noben noge nema.

Na njih sedijo muškre (šivilje) tri,
K' nobena igle nima,
Šivajo in digajo
Koroško konopnino.

Po cest' prijezdi mlad gospod,
Na rami konja nosi;

Za njim pa pride kmečki sin,
Ki v torbi noge nosi.

Za njim pa grejo trije psi,
K' noben glave nima;
Pa buhajo in lajajo,
Noben pameti nima.

Petelinček.

Petelinček se je oženil,
Pri lepi beli piškici,

Muha je b'la družica,
Komar pa starašina.

Komar je z muho plesal,
Da se je medved tresel.

Muha se je spodteknila,
Piskre (lonce) vse preobrnila.

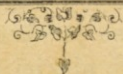
Komar je segel po poleno,
Pa vdaril muho pod koleno.

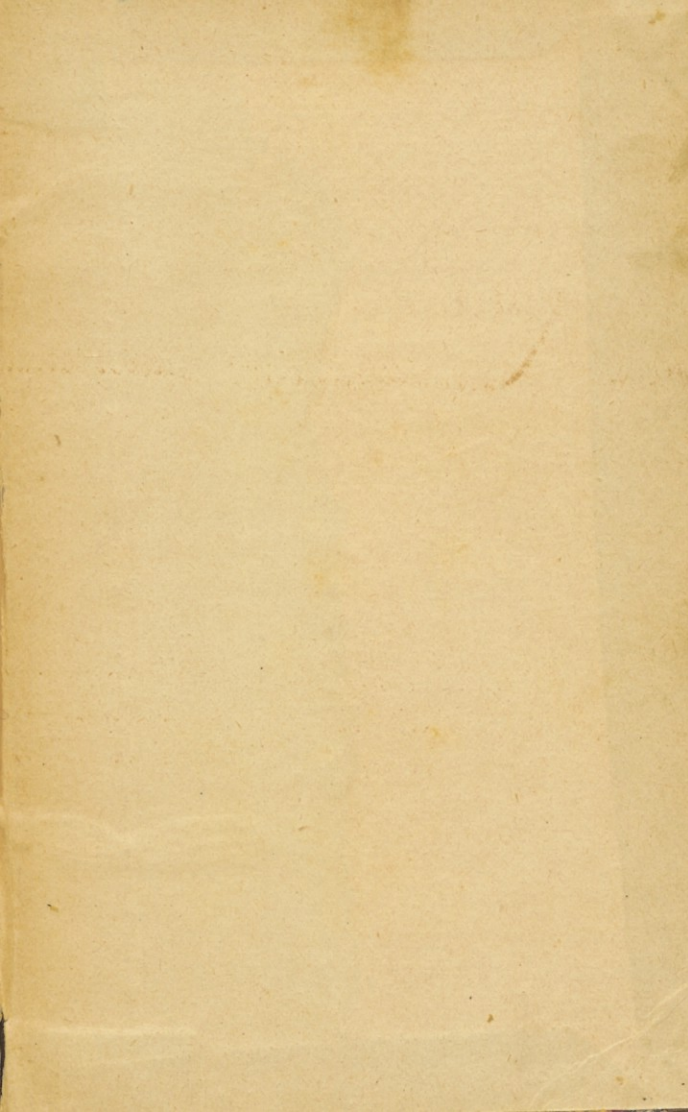
Kri je začela pluti,
Muha pa rjuti.

Pošljimo ji po padarja,
Po žnabelskega Jurja.

Preden on priteče,
Že muhi vsa kri steče.

Narodna v Celjskem okrožju.

UNIVERZITETNA KNJIŽNICA MARIBOR

R 3553

COBISS

000509623